

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه

۲۶ مارچ ۲۰۲۳

یونس نگاه

بحران آب و نیاز به حکومتداری خوب

بعد از هشدارى که اخیراً سازمان ملل متحد درباره بحران آب داد و گفته شد که جهان از نظر دسترسی به آب آشامیدنى سیر نزولى را طی می‌کند، ما نیز در افغانستان به یاد آب و کم‌آبی خود افتاده‌ایم. آب در کشور ما مایه مباحثات، تبلیغات و البته آبادانى است. دولت‌ها و سیاستمداران با ذکر نام دریاها و آب‌های جارى افغانستان، کوشیده‌اند به مردم حس دارائى و امید به آینده را القا کنند. پروژه‌های آبرسانى، کنترل آب، اعمار نهر و بند آب بر سیاست محلى، ملی و نیز روابط ما با کشورهای همسایه، سایه انداخته است. در اواخر جمهوری اسلامی، زمانی که ضعف‌های دولت‌داری آشکارتر می‌شد و ناتوانی دولتمردان در اداره امور و بهره‌برداری از منابع کشور، مردم را بسیار نگران ساخته بود، مسؤولان با افتتاح بند آب و علم کردن منابع آبی کشور همچون سرمایه و آبروی ملی، می‌کوشیدند نقش امیدبخش از وضعیت موجود و آینده ترسیم کنند. زمانی گفته می‌شد که در آینده نزدیک آب را با نفت معاوضه خواهیم کرد. آن طرف مزارع تشنه، روستاهائی که ساکنان آن‌ها کیلومترها برای رسیدن به آب آشامیدنى راه می‌پیموندند، شهرهائی که بدون پلان آبرسانى سمارق‌وار گسترش می‌یافتند و سیلاب‌هائی که خانه‌خرابی بر جای می‌گذاشتند، حکایت از وضعیت ناگوار آبی داشتند. همه می‌دانستند که در مقایسه با برخی کشورهای دیگر، صاحب آب شیرین قابل توجه هستیم، اما در عین حال متوجه بودند که تشنه‌اند و میلیون‌ها تن در سراسر افغانستان در برخی فصل‌ها و در مواردی در تمام فصول، هنگام ضرورت به آب کافی دسترسی نداشتند.

طالبان هم با حشر بر سر پروژه قوش‌تپه کوشیدند خود را مدافع زندگی و آبادی جلوه دهند. ویدیوها و گزارش‌های آن پروژه را دایم با تبلیغات رنگین به رخ مردم می‌کشند، کارگران و ماشین‌آلات را حساب می‌کنند و انیمیشن‌هائی از آینده احتمالی آن پروژه که پر از آب و سرسبزی است، با ترانه‌های طالبانی نشر می‌کنند. اما از آن گروه ضد تعلیم و ضد آزادی نه امیدی در مدیریت منبع حیاتی و ستراتیژیکی چون آب می‌رود و نه تاکنون طرحی برای رسیدگی به تشنگی مردم و توزیع آب آشامیدنى و مدیریت آب زراعتی دیده شده است. مدیریت آب و محیط زیست رابطه مستقیم به آگاهی،

تعلیم و امکانات فنی و صنعتی کشورها دارد. تشنگی و کم‌آبی که امروز مردم ما می‌کشند، بدون ساختن دولت مسؤو و ترویج دانش و فن رفع‌شدنی نیست. مدیریت آب خلاف تصور بدوی طالبان، به سمت‌دهی آب جاری به سوی دشت‌ها خلاصه نمی‌شود، بلکه نیازمند پیش‌رفت متوازن فرهنگی، اقتصادی، اداری و سیاسی کشور است. ملتی که شهروندان در آن حق انتخاب، تعلیم، آزادی پوشش، آزادی عقیده و آزادی بیان را نداشته باشند، ادارهٔ حاکمش رابطهٔ متقابل با مردم را کفر بخواند و تنها بر دعا و دستور متکی باشد، آن ملت نمی‌تواند از تشنگی و بی‌آبی نجات یابد، چنان‌که در ادارهٔ آلوده به قوم‌بازی، رشوت‌ستانی و رأی‌فروشی سیراب نشدند.

به هر گوشه‌ای از بی‌سامانی‌های حاکم بر زندگی اجتماعی و فردی خود نگاه کنیم، خلأ ادارهٔ سالم و مردمی برجسته‌تر از هر کمبود دیگری به چشم می‌خورد. داشتن ادارهٔ خوب چون آب حیات نیاز اصلی مردم ما است. گروه بدوی و استبدادی طالبان که در نقش دولت قرار گرفته، در واقع نیروی بی‌بندوبار، بی‌قانون و نادانی است که مأموریتش تخریب نهادها و ارزش‌های مردمی و دولتی است و هرچه حاکمیتش به درازا بکشد، به همان اندازه رنج تشنگی و گرسنگی مردم بیشتر می‌شود.